

Motion till riksdagen 2009/10:K346

av **Olof Lavesson (m)**

Överklagande av Presstödsnämndens beslut

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att överklaga Presstödsnämndens beslut.

Motivering

Presstödsnämndens uppgift är att fördela det statliga stödet till dagstidningar. Målet med fördelningen är att värna om mångfalden på dagstidningsmarknaden och en bred spridning av dagstidningar över hela landet. Mångfald på tidningsmarknaden ska leda till en allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning.

Nämnden ska också följa den ekonomiska utvecklingen, förändringar i tidningsägandet samt övriga väsentliga förändringar inom pressen som kan påverka verksamheten.

Presstödsnämnden är idag enväldig i sitt beslut. I 5 kap. 4 § presstödsförordningen (1990:524) föreskrivs att Presstödsnämndens beslut enligt denna förordning inte får överklagas.

Rätten till prövning

En grundläggande förutsättning för att rätt till domstolsprövning skall föreligga enligt artikel 6.1 Europakonventionen är att det är fråga om prövning av en civil rättighet eller skyldighet.

Presstödet ges för att bidra till dagstidningarnas fria och obundna nyhetsförmedling och opinionsbildning. Rätten till presstöd är utförligt reglerad och fastställs enligt objektiva kriterier, dvs. den kan på rimliga grunder göras

Fel! Okänt namn på

gällande enligt svensk rätt. Besluten är av direkt betydelse för de aktuella tidningarnas fortsatta verksamhet.

Enligt artikel 6.1 Europakonventionen kan rätten till presstöd därmed anses vara en civil rättighet. I och med detta har man också rätt till domstolsprövning när det gäller beslut om presstöd enligt Europakonventionen.

Rätt till överklagande

Europadomstolen har vid upprepade tillfällen klargjort att begreppet ”domstol” inte innebär ett krav på att det beslutande organet är en del i en stats ordinarie domstolsorganisation. Domstolen har även uttalat att en stat mycket väl kan skapa nämnder för att ta hand om specifika frågor i de fall dessa lämpar sig för hantering utanför det ordinarie domstolssystemet.

Presstödsnämnden har tidigare anfört att den är att anse som domstol i Europakonventionens mening. Rätten att få sin sak prövad av domstol anses därmed ha uppfyllts och därmed skulle inte nämndens beslut kunna överklagas.

Det finns ett antal skäl till detta. Presstödsnämnden består av högst tio ledamöter. En av ledamöterna är ordförande och två är vice ordförande. För varje ledamot finns en personlig suppleant. Nämnden är beslutförför när ordföranden och minst fem andra ledamöter är närvarande. Ordföranden och övriga ledamöter samt suppleanter utses av regeringen för en bestämd tid. Det finns inte något formellt krav på att nämndens ordförande skall vara lagfaren. I praktiken har dock ordföranden utan avbrott sedan år 1993 varit ordinarie domare. Varken ordförande eller ledamöter kan avsättas under sin mandatperiod.

Det finns dock ett antal invändningar man kan göra mot ovanstående resonemang. För det första är Presstödsnämnden inte upprättad enligt lag. Den konstitueras istället av författningar som har lägre konstitutionell valör. Det betyder att regeringen utan hörande av riksdagen när som helst kan ändra regelverket för nämnden.

Även om nämndens ordförande i praktiken varit en lagfaren domare saknas någon instruktionen för nämnden om detta. Att en sådan föreskrift finns har Europadomstolen tillmätt stor betydelse när man tidigare bedömt huruvida en nämnd uppfyllde kraven på en domstol enligt konventionen (Brottsskadenämnden).

Sammantaget finns det goda skäl för regeringen att överväga det rimliga i ett förbud mot överklagande på så sätt som föreskrivs i presstödsförordningen.

Stockholm den 30 september 2009

Olof Lavesson (m)